

Jaroslava Doležalová

Paní Jaroslava Doležalová se narodila 31. 1. 1925 Anně a Bohuslavovi Vlčkovým. Její rodiče provozovali hostinec Táferna ve Žďáru nad Sázavou. Vystudovala obecnou školu a dále pokračovala na reálné gymnázium v Novém Městě na Moravě. Bylo jí 19 let, když se provdala za Jaroslava Doležala. Její manžel prchl po Mnichovské dohodě s rodinou z pohraničí poblíž Ost-

ravy na Vysočinu a začal pracovat ve Žďáru, kde také paní Jaroslavu potkal. Oba manželé byli sokolové a s ostatními přáteli se scházeli i po zrušení Sokolu nacisty. Rozhodli se uzavřít „válečné manželství“, aby unikli nuceným pracím v Německu. Na rozdíl od ostatních takovýchto manželství toto vydrželo po celý život.

Obráz Táferny visí u paní Doležalové doma na zdi.

Stalo se to v létě 1944. Paní Doležalová byla oslovena známými, aby hlídala pětiletou židovskou holčičku. Její maminka měla za nedlouho nastoupit do jednoho z posledních transportů do Terezína a její křesťanský tatínek, který se o ni velmi strachoval, ji chtěl přes léto schovat. Hledal ji náhradní domov. A našel. Devatenáctiletá Jaroslava neváhala a holčičku začala opatrovat. Často spolu chodily do lesa, aby ve městě malou Jarušku nikdo moc neviděl. Jelikož se teď v rodině jmenovali všichni tři stejně, tak u svých nových opatrovatelů malá Jaruška hned zavedla pořádek ve jménech. Pana Doležala si pojmenovala Fešák a paní Doležalovou Fešačku.

Německé gestapo, které sídlilo nedaleko, za války často prohledávali vesnice a někoho hledávali. Chtěla se proto zaopatřit. Měla známého starostu v nedaleké obci Stržanov a požádala jej o vystavení falešné policejní přihlášky, že holčička u ní může být na návštěvě. Naštěstí tyto dokumenty nemusela nikdy použít. Měla vlastní zkušenost. Jednou se to stalo i ve Žďáru nad Sázavou, když byla paní Jaroslava mladá dívka. Bylo to za heydrichiády, když k nim Němci také přišli na prohlídku. Její tatínek měl pistoli proti zlodějům. Kdyby ji našli, všechny by je nejspíše postříleli. Po prohlídce maminka paní Doležalové rozhodla, že vykopou pěkně hlubokou díru v hnoji a pistoli zakopají.

"Maminka vzala ten browning, lískla ho tam a zasyp to! A už se nemusíme bát."

Jaruščinu maminku vynesl tatínek, pan továrník Wilhelm, z Terezína v náručí. Měla tyfus, ale uzdravila se. Po válce přijela paní Doležalové poděkovat. Jaruška pak posílala po tatínkovi fotky a dozadu vždy něco napsala.

"Velké Jarušce trochu menší Jaruška"

Toto je jedna z fotografií, kterou paní Doležalová dostala. Je na ní Jaruška na maturitním plesu.

Paní Jaroslavu přijel navštívit i izraelský velvyslanec Daniel Meron.

A co dělala po válce? Od roku 1957 pracovala v továrně na kovové zboží TOKOZ jako archivářka. Později krátce pracovala na obecním úřadě. Měla nyní tři syny, 14 let byla na mateřské a starala se o maminku a o tetu. Pravidelně maminku navštěvovala v domově důchodců a nosila jí čistě vyprané prádlo, aby se měla dobře. Její teta byla nemohoucí, chodila o berlích. Neměla to lehké. Když její dva nejstarší synové odešli studovat na hornické učiliště do Ostravy, začala pracovat u dráhy. Jejím záměrem bylo, aby měla rodina levnější jízdenky a mohli se tak častěji navštěvovat. Zde vydržela pracovat až do důchodu.

A jak to bylo s Jaruškou? V Československu se poprvé vdala, ale krátce nato se rozvedla. Roku 1970 se provdala za německého fotbalistu a následně se vystěhovala do západního Německa. Zemřela v roce 2015. V Německu dodnes žije její dcera Astrid se svým synem Denisem. Příbuzní rodiny Wilhelmů žijí i v Prostějově.

Dnes je paní Doležalové 92 let, žije stále ve Žďáru, nikdy se nepřestěhovala, má milující rodinu, a dokonce učí několik žáků němčinu. Roku 2017 obdržela Ocenění města Žďáru nad Sázavou a je zde navržena na Čestné občanství. V Izraeli je také navržena na titul Spravedlivý mezi národy, který je udělován lidem, kteří přispěli k záchraně židů před holokaustem. Jejím životní moto zní: *"Co musíš jako bys rád"*.